

LÄÄKEHOIDON KOKONAISARVIOINTI DIALYYSIPOTILAILLE

TAUSTA

- Arviointi tehtiin munuaisosaston dialyysipotilaille (n=12)
- Arvioinnin toteutti lääkeshoidon kokonaisarvioinnin erityispuvevyyden suorittanut farmaseutti
- Dialyysipotilaiden sairaudet aiheuttavat henkisiä, fyysisiä ja taloudellisia vaikeuksia, jolloin lääkehoito ei toteudu suunnitellulla tavalla
- Arviointien tavoitteena oli parantaa lääkehoidon vaikuttavuutta ja tukea potilaiden hoitomyyntyvyyttä ja hoitoon sitoutumista.

MENETELMÄT

- Kokonaisarviointi aloitettiin perehtymällä tietoihin potilaan terveydentilasta, diagnooseista ja laboratoriotutkimuksista
 - Potilaan haastattelussa kartoitettiin lääkkeiden käyttöä ja potilaan omaa käsitystä lääkehoidosta sekä hoitoon sitoutumista
 - Huomioitiin potilaan fyysisen voimnin lisäksi psyykinen vointi ja jaksaminen
 - Huomioitiin lääkkeiden käytön taloudellinen puoli potilaan elämässä
 - Kartoitettiin lääkkeiden haittavaikutuksia sekä haasteita lääkkeiden otossa ja annettiin lääkehoidon ohjausta
 - Tarkastettiin lääkkeet, annokset ja niiden ottoajankohdat, sekä itsehoitolääkkeet ja luontaistuotteet.
- Arvioinnissa tarkistettiin tietokantoja hyödyntäen:
- Vastaaatko lääkkeiden annokset hoitosuosituksia?
 - Onko lääkkeiden ottoajankohta optimaalinen (kronofarmakologia)?
 - Onko lääkelistalle jäänyt lääkkeitä, jotka eivät enää ole tarpeellisia ja puuttuiko listalta tarpeellisia lääkkeitä
 - Kliinisesti merkittävät yhteisvaikutukset ja lääkeaineiden haittakuumat (antikolinergiset, serotonergiset, QT-aikaa pidentävät lääkkeet, sedatiivit ja verenohennuslääkkeet)
 - Lääkehoidon kokonaisarvioinnin tulos raportoititiin hoitavalle lääkäriille, joka teki päätökset lääkehoitoon tehtävistä muutoksista

TULOS

- Potilaiden lääkityksiin tehtiin annosmuutoksia ja antoaikojen muutoksia
- Poistettiin potilaan käyttämättömiä lääkkeitä ja lisättiin listalta puuttuvia käytössä olevia lääkkeitä
- Välitettiin lääkäriille potilaiden toiveita lääkityksistä
- Potilaan haastattelussa neuvottiin lääkkeiden oikeaa käyttöä ja säilyttämistä
- Opastettiin lääkkeiden sairausvakuutuskorvauksista
- Tehdyissä arvioinneissa kaikkiin lääkityksiin tehtiin muutoksia.
- Lääkehoidon kokonaisarvioinnilla saadaan ajantasainen lääkelista, joka vastaa potilaan todellista lääkehoitoa
- Ajantasainen lääkelista parantaa lääkehoidon turvallisuutta sekä säästää hoitohenkilökunnan työaikaa
- Tehostetaan potilaan sitoutumista lääkehoitoon ja oman sairauden hoitamiseen

TULEVAISUUS

- Tavoitteena farmaseutin tekemä kokonaisarviointi Oys:n kaikille dialyysipotilaille
- Tulevaisuuden tavoitteena laajentaa kokonaisarvioinnin hyödyntämistä myös muille osastoille ja poliklinikoille
- Kehittää toiminnasta pysyvä työväline moniammatilliseen yhteistyöhön
- Erityispuvevyyden suorittaneita farmaseutteja on Oys:ssa tällä hetkellä 5. Tekijät on jo valmiina

Osastofarmaseutti Tuula Kivari, erikoislääkäri Jutta Huhti, osastonylilääkäri Risto Ikäheimo
Tuula.Kivari@ppshp.fi

Lähteet: Kliinisen farmasian seura (2019) Lääkehoidon arviointi ja kokonaisarviointi. <https://www.kliinisenfarmasianseura.fi/kliininen-farmasia/laakehoidon-arviointi-ja-kokonaisarviointi/>
Leikola S, Kanninen J-C, Puustinen J (2016) Lääkehoidon kokonaisarviointi lääkäriin työkaluna. Lääkäri/lehti 18(71): 1327-1330